

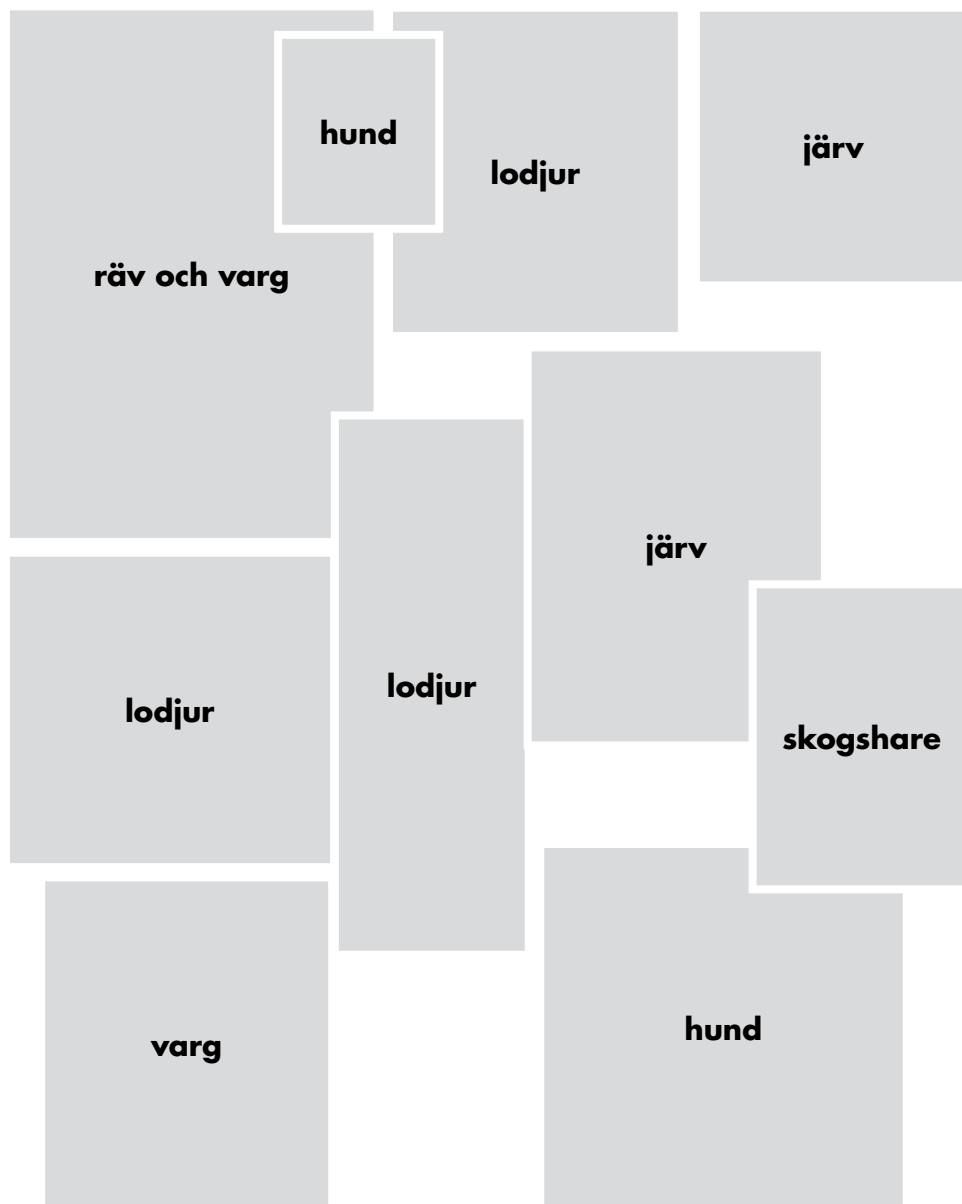
Rovdjurens spår

VILTSCADE
CENTER

Viltskadecenter, Grimsö Forskningsstation, 730 91 Riddarhyttan
www.viltskadecenter.se

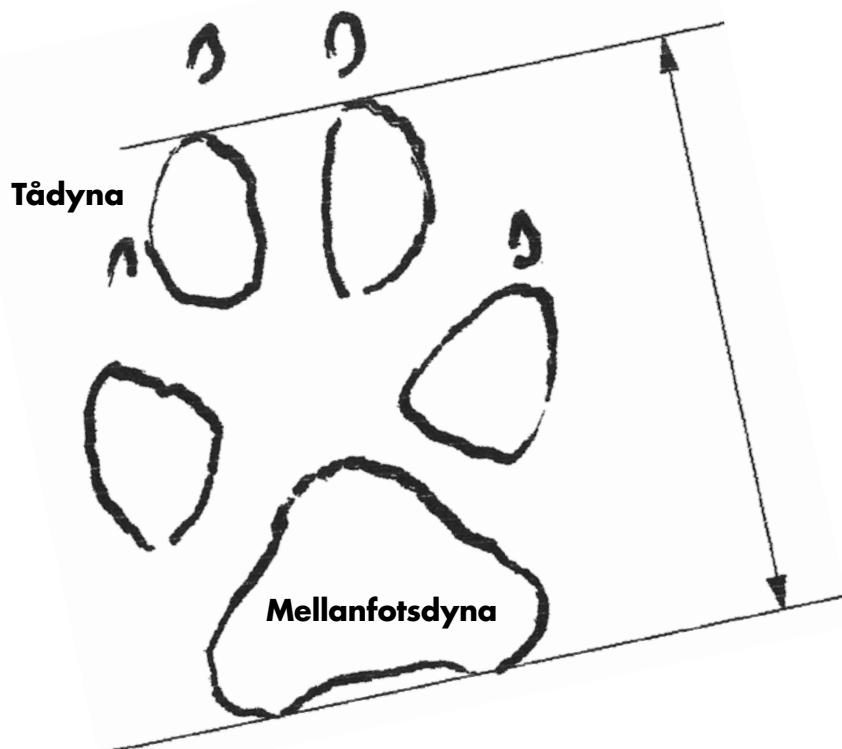
Vilka djur har gjort spåren på framsidan?

Generellt om spår

- **Spår uppvisar en fantastisk stor variation!**
- Framtassarna är större än baktassarna. Gäller även björnen om hela fotens yta inklusive hälen räknas.
- Tårna på framtassarna kan spreta mer än på baktassarna.
- Det är vanligt med ofullständiga spårstämplar, till exempel att inte alla tår lämnat avtryck och/eller att klomärken saknas.
- Även spår från en och samma individ kan uppvisa stor variation i utseende beroende på om det är fram- eller baktassar, vilken gångart djuret använt, hur fort djuret rört sig, hur djupt tassarna sjunkit i snön och så vidare.
- Mätning av spårstämplar har ett begränsat värde. Felkällorna är många!
- Vid mätning av spårstämplar skall alltid längden mätas. Bredden varierar kraftigt på grund av hur mycket tårna har spretat.
- Mät över själva dynorna. Kloavtrycken ska inte räknas med i måttet. Man måste alltid veta om det är spår från en fram- eller bakfot man mätt.

Alla spår i boken är i naturlig storlek!

Mätning av spårstämplar

1. Varg, hund, lodjur, räv, hare

Mät från den främsta tådynans framkant till mellanfotsdynans bakkant.

2. Järv, utter

Mät från den främsta tådynans framkant till häldynans bakkant (alltså framfotsstämplar).

3. Björn

Mät bakfotsstämpeln enligt punkt 2.

Det bästa måttet för framfotsstämpeln är mellanfotsdynans bredd.

Varg

Bak

Framfot: längd 9-11 cm

Bakfot: längd 8-10 cm

Vargspår är i princip identiska med spår efter stora hundar. Spårstämplor av stora hundar och vargar går inte att skilja.

Framfötterna är vanligen tydligt större än bakfötterna. En detalj som skiljer fram- och bakfotspår är mellanfotsdynans bakkant, som buktar framåt (= konkav) i ett framfotspår medan den buktar bakåt (= konvex) i ett bakfotsspår.

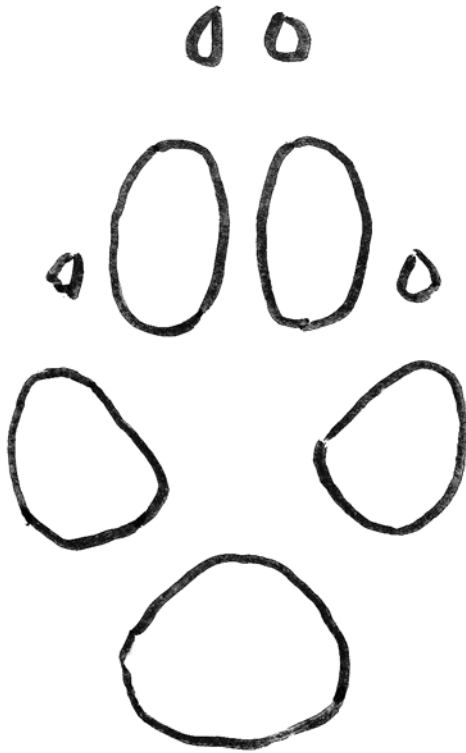
Varg

Fram

Vargen har, liksom övriga hunddjur, symmetriska spårstämplar. De båda mellersta tårna är lika långa (når lika långt fram i spåret) och de två yttre tårna är lika långa, men tydligt kortare än mellantårna. Klomärkena är grova, men kan saknas på hårda underlag.

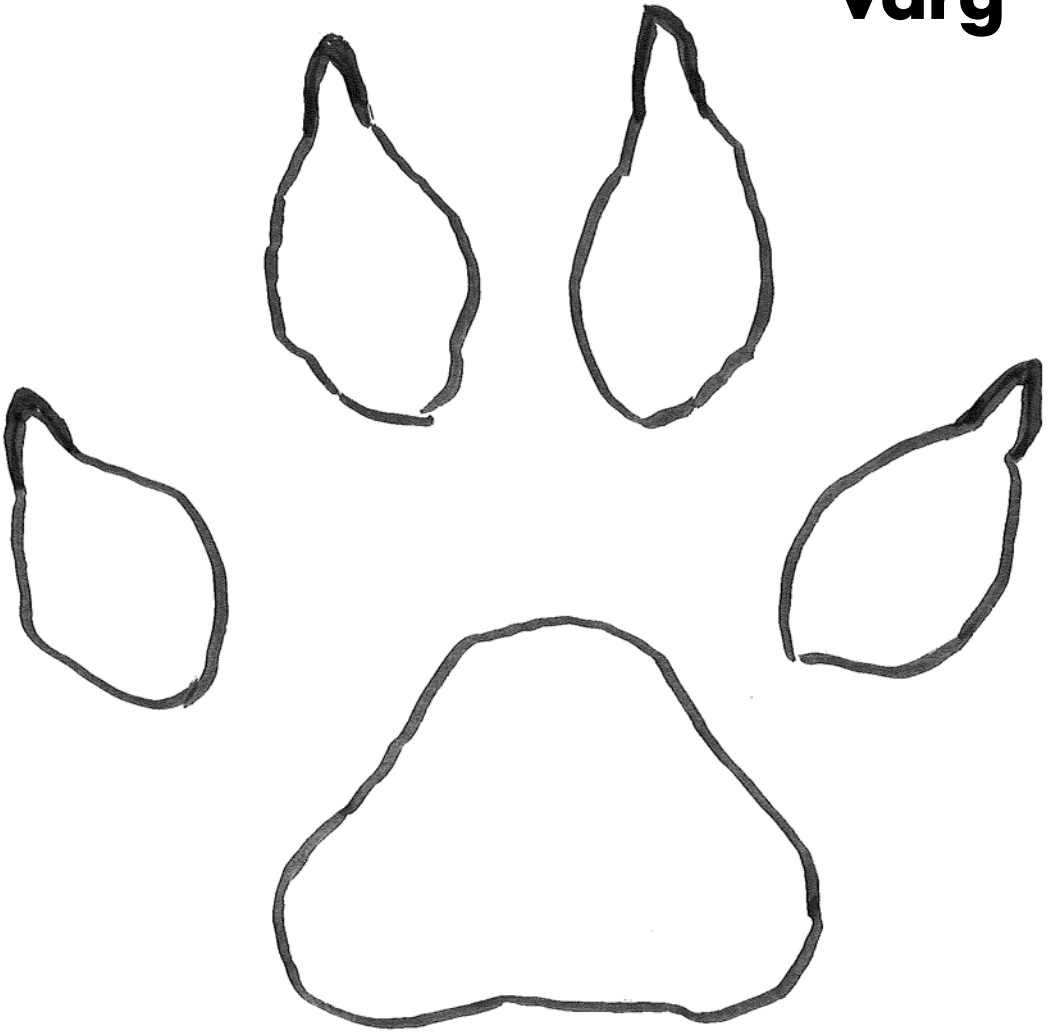
Varg

**Bak
litet spår**

Mindre än så här blir knappast ett vargspår vintertid. Årsvalparna har i princip lika stora tassar som vuxna vargar från och med november. När mellanfotsdynans bakkant inte är helt nedtrampad (som på bilden) blir spåret ännu mindre.

Varg

Fram
stort spår
spretande tår

Större än så här blir knappast ett vargspår, med undantag för uttöade spår. Här har vargen spretat med tårna, vilket ofta ses i lös snö eller när djuret sprungit fort.

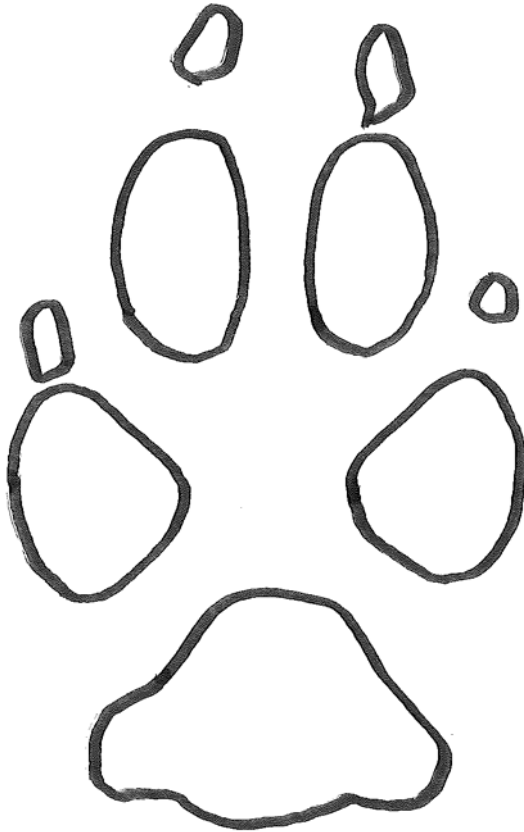
Hund

Fram
(S:t Bernhard)

Spårstämplor av vargar och stora hundar är likadana och i princip omöjliga att skilja. Det finns ingen säker karaktär. Spår av stora hundar kan till och med vara större än vargspår.

Hund

Bak
(Leonberger)

För att skilja varg- och hundspår fordras längre spårningar där gångart, steglängd och beteende kan studeras!

Hund

Fram

På hårda underlag kan ibland kloavtryck saknas i hundspår (liksom i vargspår). Sådana stämplat kan vara mycket snarlika spår efter lodjur.

Lodjur

Höger fram

Fram- och bakfot: längd 6-10 cm

I lospåret syns vanligen fyra tår som alla är olika långa, likt fingrarna på en hand. "Långfingret" når längst fram i spåret. Denna karaktär finns inte hos hunddjuren. Trampdynorna sitter glest med stora mellanrum. Framfoten är bredare än bakfoten och tårna spretar mer på framfoten.

Lon har kraftigt behårade tassar vilket gör att spåret i lösare snö blir mycket större jämfört med spår där bara dynorna lämnat avtryck.

Lodjur

Höger bak

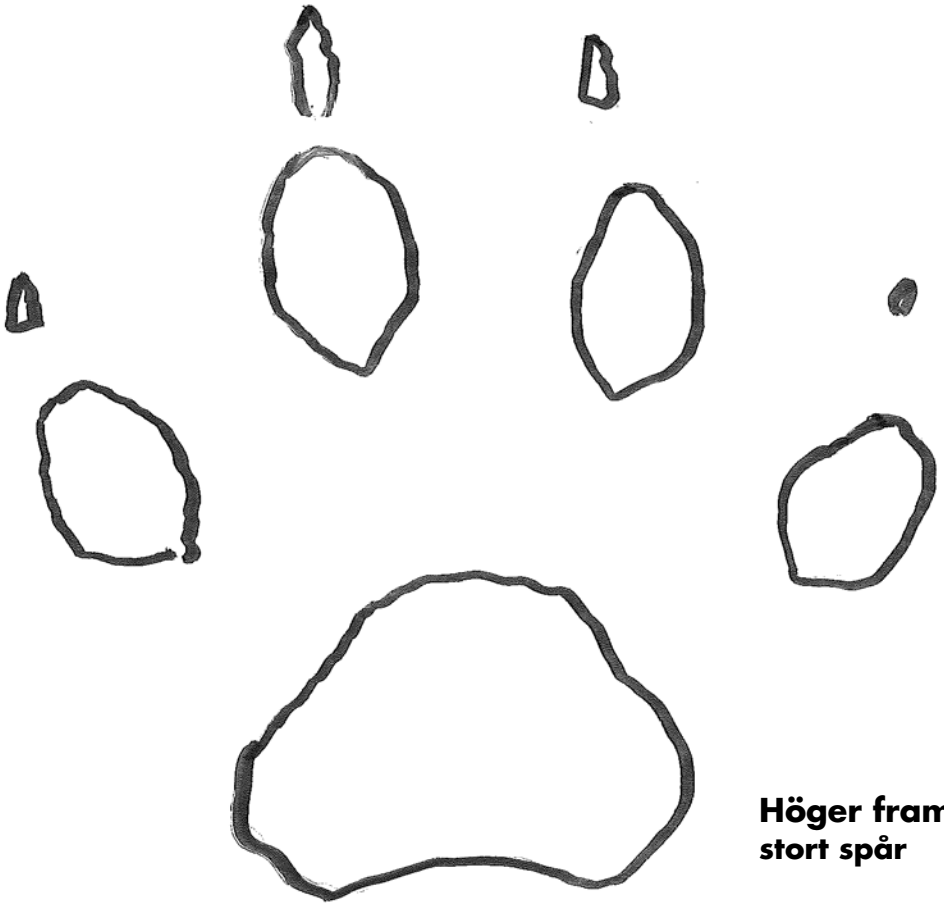

**Höger bak
litet spår**

En detalj som ibland kan ses är att mellanfotsdynans framkant är tvådelad. Hunddjuren har inte denna karaktär.

Lostämplor varierar från rävstora till vargstora.

Lodjur

**Höger fram
stort spår**

Klomärken i lospår är ganska vanligt, även för långa sträckor. Lons klor är tunnare än klor hos stora hundar och varg, men kan ibland se förvånande kraftiga ut, t ex om spåret töat ut lite grann.

Lodjur

Häldyna

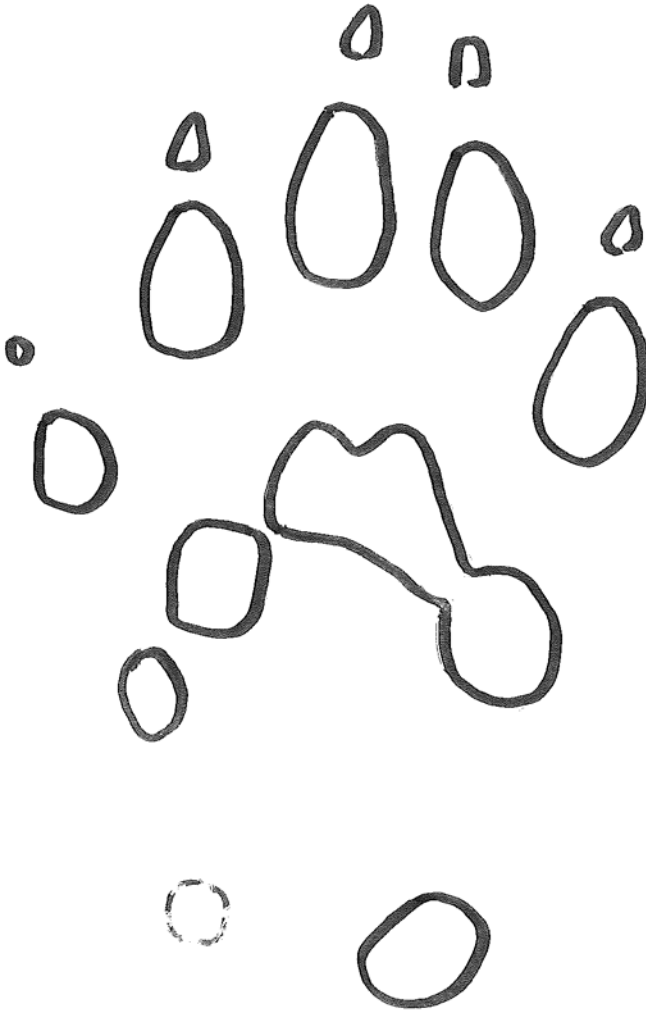

**Vänster fram
stort spår
spretande tår**

När lon spretar maximalt på tårna blir spåret mycket stort.

Ibland ses avtryck efter häldynan, som sitter en bit upp på frambenet. Avtryck efter häldynan ses ytterst sällan i spår efter hunddjur.

Järv

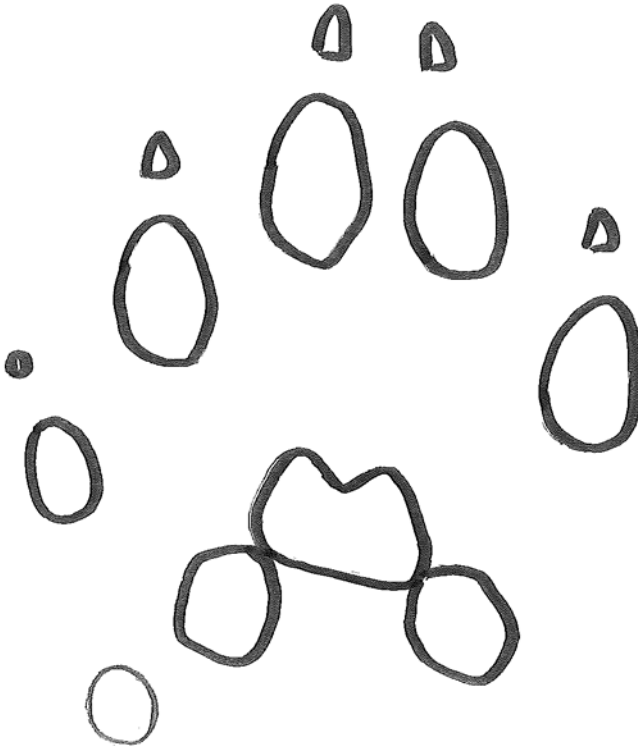

Höger fram

Framfot (inkl. häl): längd 11-14 cm

Järven har fem tår på både fram- och bakfoten. Alla tår är olika långa, likt våra fingrar. ”Tummen” är kortast och lämnar inte alltid avtryck. Mellanfotsdynan består av flera små dynor placerade i en halvcirkel, men samtliga dynor syns sällan i spåret. Framfoten har två häldynor varav den större alltid syns i spåret.

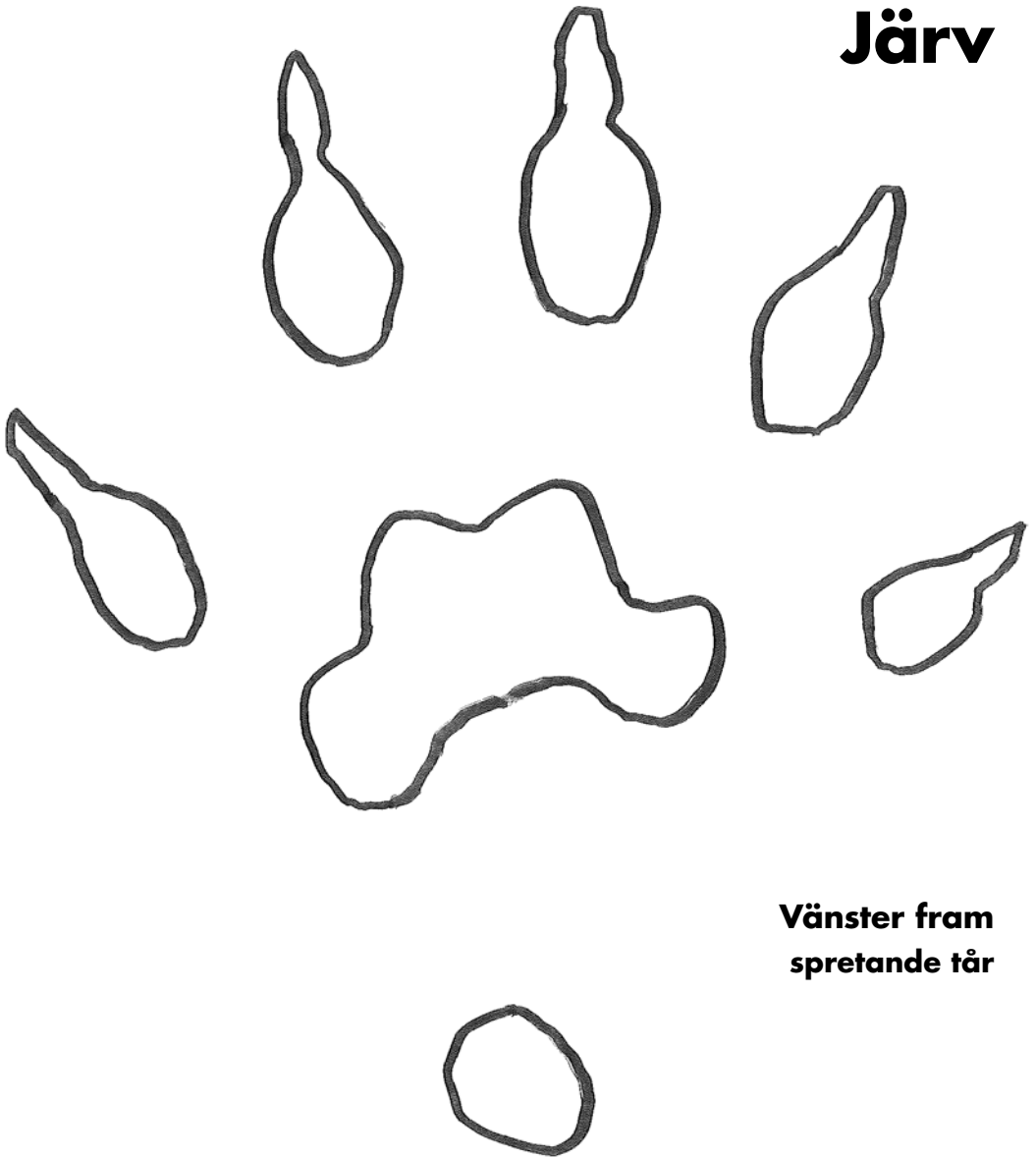
Järv

Höger bak

Bakfoten saknar häldynor. Ibland kan bakfotens hårbeklädda häl trampas ned och lämna ett avtryck.

Järv

**Vänster fram
spretande tår**

Vintertid är tassens undersida rikligt behårad varför de minsta mellanfotsdynorna och den mindre häldynan ofta inte syns i spåret. Klorna är långa och kraftiga och lämnar vanligen tydliga avtryck.

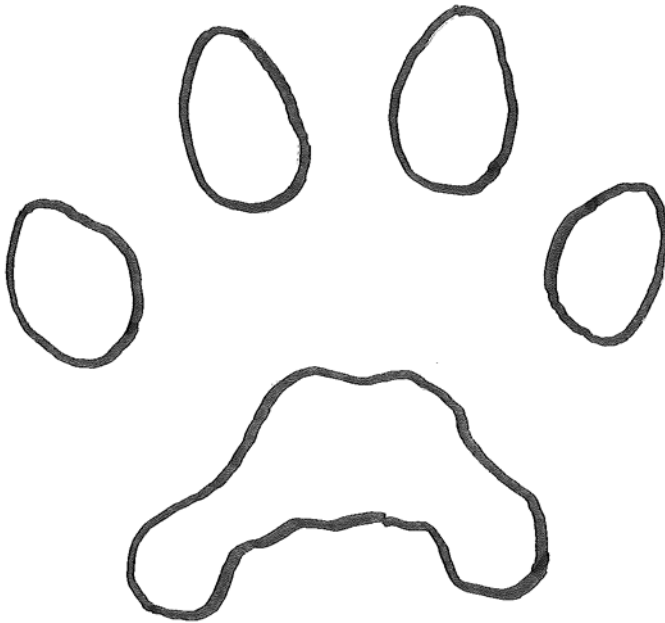
Järv

Vänster bak

Inte sällan saknas avtryck efter den minsta tån, innertån eller ”tummen”. Järvspåret blir då 4-tåigt och speciellt bakfotspåren kan bli mycket lika spår av varg eller hund.

Järv

Vänster bak

På hårt underlag saknas ofta avtryck efter både innertån och klorna. Sådana järvspår är mycket lika spår efter lodjur. Mellanfotsdynans form är då en bra bestämningskaraktär.

Skogshare

Höger bak

Bakfot: längd 7-10 cm

Framfot: längd 5-7 cm

Hararna har fyra tår på bakfötterna. Tårna är olika långa, som våra fingrar. Framfotspåren är ofta tydligt mindre än bakfotspåren, men detta kan ibland vara mindre markant på hårda underlag. Klorna är korta och lämnar inte alltid avtryck i spåret.

Skogshare

Vänster bak

Både skogsharen och fältharen har stora baktassar. Speciellt skogsharen kan spreta kraftigt på tårna för att få större tassyta och bättre bärighet i lös snö. Bakfotsspår av hare kan då likna både varg- och lospår, men även järvspår!

Hararna har helt hårklädda tassundersidor och saknar den typ av trampdynor som andra tassdjur har. Detta märks inte i avtryck efter tårna, men när det gäller mellanfoten blir det sällan distinkta avtryck i ett harspår.

Räv

Bak

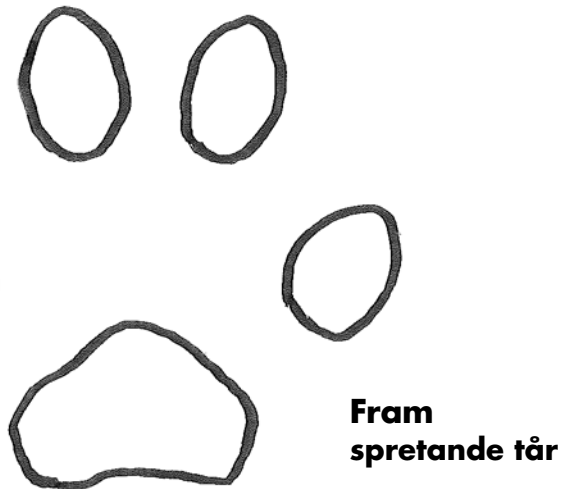
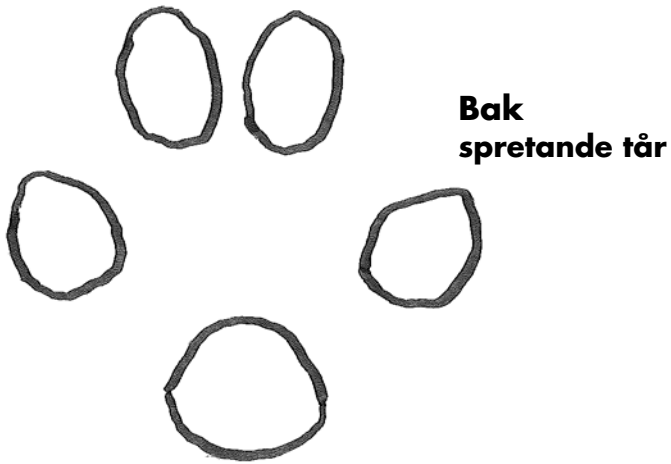
Fram

Bakfot: längd 5-6 cm

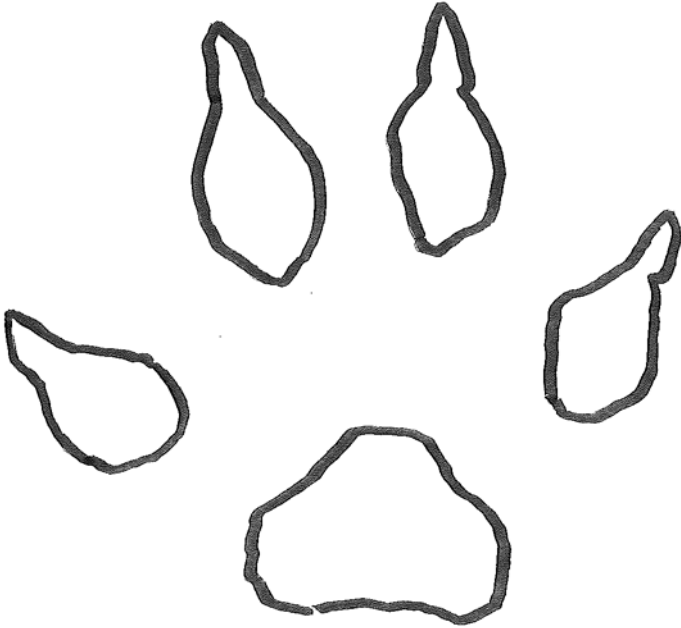
Framfot: längd 5,5-7 cm

Rävspår är i princip identiska med hundspår av motsvarande storlek. Rävrens trampdynor är glest placerade med mycket ”luft” mellan de två mellersta tådynorna och mellanfotsdynan. Detta blir dock mindre tydligt desto djupare räven har sjunkit i underlaget. Vissa hundraser har också mycket ”luftiga” spårstämplar.

Räv

Rävspår på hård snö kan helt sakna kloavtryck. När räven dessutom spretat på tårna blir stämplarna runda och mycket lika spår av ett litet lodjur.

Fram
stort spår
spretande tår

Rävspår förväxlas inte så sällan med vargspår! Ett rävspår blir som störst och mest varglikt när räven spretat på tårna i lösare snö och lämnat tydliga klomärken.

Utter

**Höger fram
stort spår**

Framfot (inkl. häl): längd 6-8 cm

Ibland händer det att även utterspår förväxlas med spår från något av de fyra stora rovdjuren. Uttern är liksom järven ett mårddjur och har fem tår på både fram- och bakfoten. Det är dock inte alltid som den lilla "tummen" lämnar avtryck. Uttern har en stor tydlig häldyna på framfoten som syns i spåret. Klorna är korta.

Björn

Björnen går på hela bakfoten, även på hälen. Innertån, dvs "stortån" är minst på både fram- och bakfoten.

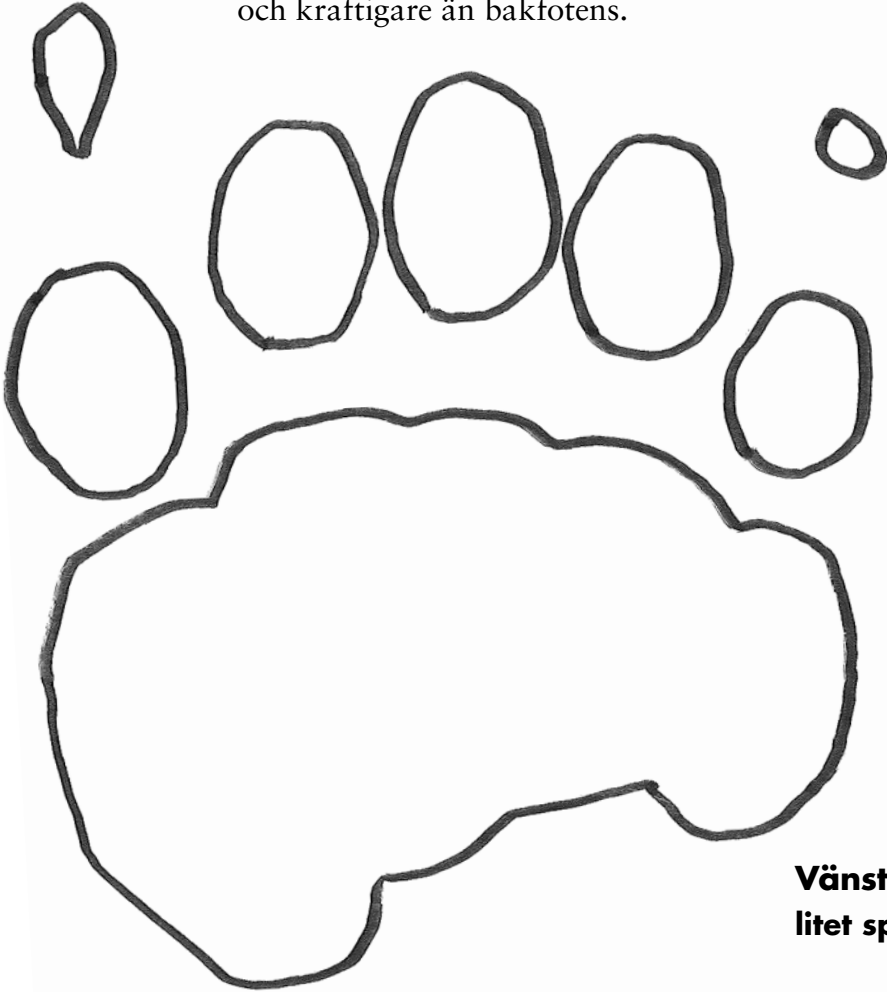
Bakfot:
längd
max 26 cm

**Framfot,
mellanfots-
dynans
bredd:**
max 17 cm

Vänster bak
litet spår

Björn

Framfotens klor är betydligt längre och kraftigare än bakfotens.

**Vänster fram
litet spår**

Framfotens häl lämnar normalt inte avtryck i spåret. I djupare spår eller i snabb trav eller galopp brukar dock även framfotens häldyna ses i spåret.

FOTO: ANDREAS NORIN

VILTSCADE CENTER

Grimsö Forskningsstation
730 91 Riddarhyttan
Telefon: 0581-920 70,
69 73 35
Fax: 0581-920 90
www.viltskadecenter.se
viltskadecenter@nvb.slu.se

Viltskadecenter är ett serviceorgan för myndigheter, organisationer, enskilda näringsidkare och allmänheten. Centret arbetar på uppdrag av Naturvårdsverket. Viltskadecenter bistår bland annat med information om förebyggande åtgärder för att förhindra skador från fredat vilt.